

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Kvalifikatsiooninõuete seadmisest noortevaldkonna töötajatele

Airi Park

*Haridus- ja Teadusministeerium,
noorte ja andepoliitika osakond,
töötajaskonna peaekspert
Airi.Park@hm.ee*

Märts 2025

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Arutelude ja planeerimise alus

Noortevaldkonna arengukava 2021-2035 strateegilise eesmärgi **ISE alaeesmärgi** „Soodustatakse noortevaldkonna töötajaskonna (spetsialistid ja juhid, vabatahtlikud ja palgalised huvikoolide õpetajad, ringijuhendajad, treenerid, noorsootöötajad, laagrikasvatajad jt noortega töötavad inimesed) pädevuste arengut ja järelkasvu valdkonna jätkusuutlikkuseks kõigis Eesti piirkondades“ saavutamise üheks tegevuseks on noortevaldkonna töötajate erialase kvalifikatsiooni kohustusele ülemineku käivitamine.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Arutelude ja planeerimise alus, 2

- Noortevaldkonna tulevikustsenaariumite uuring (2022)
- Noortevaldkonna töötajaskonna uuring (2023)
- Kvalifikatsiooninõuete kehtestamine noortevaldkonnas töötamiseks: välisriikide noortevaldkondade ja Eesti sidusvaldkondade kogemuste analüüs samasisuliste reformide elluviimisel (2024)
 - Uuringu tulemuste tutvustamiseks toimus 09.04 andmeseminar „Kvalifikatsioon kui noortevaldkonna kvaliteedi hüppelaud?”.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Kvalifikatsiooninõuete eesmärk

Noortevaldkonna töötajate pädevustele kvalifikatsiooninõuete seadmise eesmärk on tagada noortele noortevaldkonnas (noorsootöö, huviharidus ja huvitegevus) osutatavate teenuste ühtlasem kvaliteet sõltumata piirkonnast. Kvaliteedi tõstmisega:

- tagatakse noorsootöös, huvihariduses ja -tegevuses osalemisel noortele vaimne ja füüsiline turvalisus;
- antakse hoogu noorsootöötaja ja huvihariduse õpetaja kutseala professionaliseerumisele;
- edendatakse kutseala populaarsuse kasvu ja väärtustamist ühiskonnas, aidates kaasa töötajate järelkasvu probleemide leevendamisele.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Kvalifikatsiooninõuete välja töötamise töörühm

Töörühma eesmärk – analüüsida ja koostada ettepanek, millised kvalifikatsiooninõuded noortevaldkonna töötajatele seada ning luua tegevusplaan nõuete rakendamiseks.

Töörühma tegutsemise periood on september 2024 kuni juuni 2025.

Kaasamise ja koosloome tegevusi kaasrahastab Euroopa Liit
Riigikantselei koosloome arengukiirendi raames.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Kvalifikatsiooninõuete välja töötamise tööühm

- Airi Park – Haridus- ja Teadusministeerium
- Indrek Visnapuu - Eesti Olümpiakomitee
- Joanna Kurvits - Teaduse ja Kultuuri Sihtasutus Domus Dorpatensis
- Petrik Saks - Teaduse ja Kultuuri Sihtasutus Domus Dorpatensis
- Irma Väre - Eesti Linnade ja Valdade Liit
- Katrin Markii - Eesti Linnade ja Valdade Liit
- Regina Suik - Eesti Muusikakoolide Liit

- Meeli Pärna - Eesti Tantsuhuvihariduse Liit
- Birgit Lukk - Eesti Noorsootöötajate Kogu
- Kadi Laaneots - Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus
- Birgit Villum - Tartu Ülikool
- Tanja Dibou - Tallinna Ülikool
- Helene Kristine Viita - Eesti Noorteühenduste Liit
- Diana Leenurm - Eesti Koolijuhtide Ühendus
- Reet Kost - Haridus- ja Noorteamet

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Töörühma töö aluseks olevad profiilid

- Noorsootöötaja
- Huvitegevuse juhendaja
- Huvihariduse õpetaja
- Huvikooli direktor
- Treener
- Noorsootööasutuse juht
- Projektipõhine noorsootöötaja
- Kohaliku omavalitsuse ametnik
- Noorteühingu juht

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Noorsootõtaja

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Kvalifikatsiooni- nõue	Kõrgharidus ja tase 5 noorsootõtaja kutse
Lisatingimused ja nõuded	1. Eesti keele oskus 2. Täisealine 3. Lastega töötamise piirangu puudumine 4. Seaduse jõustumisega kaasneb 4-aastane üleminekuperiood.
Kellele nõue kehtib?	• Noorsootõõasutuste* töõtajatele, kes korraldavad noortele tegevusi lähtudes noorsootõõ põhimõtetest regulaarselt ja aastaringselt. Noorsootõtaja on tegevuse jooksul noortega otseses kontaktis ja vastutab noorte turvalisuse ja heaolu eest. • Lisaks peaks samadel alustel nõue kehtima noorsootõõd korraldavatele koolide ja huvikoolide huvijuhtidele/kogukonnajuhtidele.
Noortega töötamise miinimumtingimused	• Tõõtaja võib noortega töõd teha ilma kvalifikatsiooni omamata kui ta töõtab kvalifitseeritud töõtaja järelevalve ja juhendamise all. • Alaealiste töõtajate puhul tuleb lähtuda töölepingu seaduse nõuetest, eraldiseisvaid nõudeid töõrühm ei sea.

Noorsootöötaja, 2

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Tähtajalise lepingu tingimused

Et võimaldada kvalifikatsiooni omandamist töö käigus, on võimalik sõlmida alustava ning kvalifikatsioonidele mitte vastava töötajaga kuni 3-aastane tähtajaline leping kui töötaja vastab järgnevatele tingimustele:

- Tal on keskharidus ja vastab nõude ettepanekus välja toodud lisanõuetele.
- Tähtajalise lepinguga töötaja ei pea täielikult noorsootöölastele kompetentsidele vastama, kuid ta peab töö käigus läbima noorsootöö baaskoolituse, mis tagab baasoskused noore turvalisuse tagamiseks ja noorsootöö läbiviimiseks.

Põhjendused ning argumendid

1. Nõuete seadmise eesmärk on tagada ühtlasem noortevaldkonna teenuste (kõrgem) kvaliteet. Kvaliteetse ja turvalise noorsootöö pakkumiseks peavad olema noorsootöötajal noorsootöötaja kutsest tulenevad kompetentsid.
2. Ettepanek arvestab, et kõrghariduse omandamine annab vajalikud ülekantavad oskused, mida on vaja valdkonnas töötamiseks.
3. Töörühma nägemusel peaks nõue kehtima ka huvijuhtidele ja kogukonnajuhtidele, kes samuti noorsootööd koolides või huvikoolides korraldavad.
4. Selleks valdkonnas töötajatel oleks piisavalt aega kohaneda, on töörühma ettepanek, et üleminek võiks toimuda 4-aasta jooksul. Täpsem nägemus üleminekuperioodi tingimustest sõnastatakse kevadel.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Huvitegevuse juhendaja

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Kvalifikatsiooni- nõue	Tööandja tagab, et juhendajal on vajalikud kompetentsid huviringi läbiviimiseks.
Lisatingimused ja nõuded	1. Eesti keele nõue 2. Täisealine 3. Keskharidus (sh kutsekeskharidus) 4. Lastega töötamise piirangu puudumine 5. Uues seaduses on selgelt defineeritud huviring ja selle kriteeriumid.
Kellele nõue kehtib?	Huvitegevuse (ehk huviringide) juhendajad koolides, huviasutustes, lasteaedades, noortekeskustes ja mujal.
Põhjendused ning argumendid	1. Huvitegevuse on antud hetkel lai ja hägune tegevusvorm, mida on uues huvihariduse ja huvikoolide seaduses plaan ära defineerida. Uus seadus loob selguse, kellele konkreetsemalt antud nõuded hakkavad edaspidi kehtima. 2. Kuna huvitegevus on väga paindlik tegevusvorm, kus tegutsevad ka inimesed, kes ei tegutse põhijaga <u>noortevaldkonnas</u>. Sihtrühmade tagasiside on, et huvitegevus peab jääma kättesaadavaks ja paindlikuks huviga tegelemise vormiks, siis on realistlikud ainult miinimumtingimused. 3. Nõue annab tööandjatele vabaduse ja paindlikkuse värbamisel, kuid seab ka vastutuse tööandjale, et huviringi juhendaja on piisavate kompetentsidega, et tagada noorte turvalisus ja tegevuse kvaliteet ning asutus vastutab noorte turvalisuse eest.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Huvihariduse õpetaja

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Kvalifikatsiooninõuded	Pedagoogiliste kompetentside tõendamise variandid	Vajalikele pedagoogiliste kompetentsidele vastav tase 5 kutse (vähemalt): • huvikooli õpetaja*, • treener, • tantsuspetsialist, • puhkpilliorkestri juht • koorijuht • noorsootöötaja • õpetaja kutse (alates tase 7st)	Pedagoogiliste pädevuste koolituse läbimine teatud mahus kokku vähemalt xx tundi, viimase 5 aasta jooksul väh x tundi <i>Täpsed mahud veel tööühm täpsustab</i>	Pedagoogiline kõrgharidus (vähemalt bakalaureus)
	Erialaste kompetentside nõue	Tööks vajalikud erialased kompetentsid. Kompetentse hindab tööandja.		
	Haridustase	Kesk või keskeriharidus		
Kellele nõue kehtib?	Huvikooli õpetajale, (va treeneritele**), kes viib iseseisvalt õppetööd läbi			

Huvihariduse õpetaja, 2

Lisatingimused ja nõuded	1. Eesti keele nõue (analoogselt haridusvaldkonna nõuetele) 2. Õpetaja on täisealine 3. Lastega töötamise piirangu puudumine. 4. Nõuete jõustumisega kaasneb 4-aastane üleminekuperiood.
Miinimumtingimused abilisena töötamiseks	• Töötaja võib noortega tööd teha ilma kvalifikatsiooni omamata kui ta töötab kvalifitseeritud töötaja järelevalve ja juhendamise all. • Alaealiste töötajate puhul tuleb lähtuda töölepingu seaduse nõuetest, eraldiseisvaid nõudeid tööühm ei sea.
Tähtajalise lepingu tingimused	Et võimaldada kvalifikatsiooni omandamist töö käigus, on võimalik sõlmida alustava ning kvalifikatsioonidele mitte vastava töötajaga kuni 3-aastane tähtajaline leping kui töötaja vastab järgnevatele tingimustele: • Tal on keskharidus ja vastab nõude ettepanekus välja toodud lisanõuetele. • Tal on tõendatud piisavad erialased kompetentsid. • Tähtajalise lepinguga töötaja ei pea täielikult pedagoogilistele kompetentsidele vastama, kuid ta peab töö käigus läbima huvihariduse õpetaja baaskoolituse, mis tagab baasoskused noore turvalisuse tagamiseks ja õppe läbiviimiseks.
Argumendid ja põhjendused	1. Ettepanekuga seame miinimumnõuded, mis toetavad noorte turvalisust, kuid tagavad paindlikkuse, mis võimaldab kutsekogukonnale tulevikus muuta tase 5 vajalike kompetentse ka kõrgemaks. 2. Erialaste kompetentside delegeerimisel tööandjal lähtume eeldusest, et huvikooli juhile on vastavad kompetentsid ja kvalifikatsioonid, et informeeritud värbamisvalikuid teha. 3. Loodav huvihariduse õpetaja kutse annab kõigile huvihariduse õpetajatele võimaluse oma pedagoogilisi kompetentse tõendada.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Huvikooli direktor

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Kvalifikatsiooni- nõue	Kõrgharidus ja juhtimiskompetentsid
Lisatingimused ja nõuded	1. Eesti keele nõue 2. Lastega töötamise piirangu puudumine 3. Kvalifikatsiooninõuetele mittevastava juhi saab palgata ajutise lepinguga. Maksimaalne lubatud ajutise leping pikkus on 3 aastat. 4. Kui direktor õpetab noori, kehtivad talle ka töötaja vastavalt huvikooli õpetaja või huvitegevuse juhendaja kvalifikatsiooninõuded. 5. Direktor ei pea olema samal ajal <u>eraühingu</u> juht. Kui <u>eraühingu</u> juht ei ole direktor ega noortega töötaja siis talle nõuded ei kohaldu.
Kellele nõue kehtib?	Huvikooli direktorile (nii era- kui munitsipaalasutustes)
Põhjendused ning argumendid	1. Nõuete seadmise eesmärk on tagada ühtlasem noortevaldkonna teenuste (kõrgem) kvaliteet. Kvaliteetse teenuse pakkumiseks peavad olema juhil juhtimiskompetentsid ja teadmised valdkonna toimimise kohta. 2. Ettepanek arvestab, et kõrgem haridusnõue välistaks valdkonnas väga suurt osa praeguseid juhte ning mõjutaks tunduvalt teenuste kättesaadavust. Kõrghariduse omandamise võimaldamiseks töö käigus on tagatud ajutiste lepingute sõlmimise võimalus. 3. Variandid arvestab veel, et juhtimiskompetentside tõendamine peab olema valdkonnas paindlik. 4. Nõuete jõustumisega kaasneb 4-aastane üleminekuperiood, et valdkond saaks muutusega kohaneda.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Treener

Töörühma ettepanek spordivaldkonnale treenerite osas on:

- Kui noorsootöös ja huvihariduses seatakse kohustuslikud kvalifikatsiooninõuded noortega töötamiseks, tuleks ka noori juhendavate treenerite miinimumnõudeks seada vähemalt tase 3 treeneri kutse.
- Arvestame, et sport reguleerib ennast eraldi ning arutelude käigus täpsustatakse, mis seaduses peaks nõude seadma.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Noorsootööasutuse juht

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Kvalifikatsiooni-nõue	Noorsootöötaja kutse tase 6
Lisatingimused ja nõuded	1. Eesti keele nõue 2. Lastega töötamise piirangu puudumine 3. Kvalifikatsioonita saab töötada juht ajutise lepinguga maksimum 3 aastat* 4. Kui direktor viib läbi ka õpet, kehtivad talle ka töötaja kvalifikatsiooninõuded. 5. Noorsootöötaja kutse tase 6 hõlmab juba kõrghariduse nõuet
Kellele nõue kehtib?	<u>Noorsootööasutuste juhtidele</u>
Põhjendused ning argumendid	1. Nõuete seadmise eesmärk on tagada ühtlasem noortevaldkonna teenuste (kõrgem) kvaliteet. Kvaliteetse teenuse pakkumiseks peavad olema juhil juhtimiskompetentsid ja teadmised valdkonna toimimise kohta. 2. Ettepanek arvestab, et kõrghariduse omandamine annab vajalikud ülekantavad oskused, mida on vaja valdkonna juhtimiseks. 3. Juhtimiskompetentsid, bakalaureuse nõue ja valdkondlike teadmiste olemasolu on ära kirjeldatud noorsootöötaja tase 6 kutses. 4. Nõuete jõustumisega kaasneb 4-aastane üleminekuperiood, et valdkond saaks muutusega kohaneda

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Projektipõhine noorsootõtaja

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Kvalifikatsiooni-nõue	Tase 5 laagrikasvataja osakutse
Lisatingimused ja nõuded	1. Eesti keele oskus 2. Täisealine 3. Lastega töötamise piirangu puudumine 4. Seaduse jõustumisega kaasneb 4 aastane üleminekuperiood.
Kellele nõue kehtib?	Laagrite, malevate ja rahvusvaheliste noortevahetuste läbiviijatele, kes juhendavad individuaalselt tegevuses noori.
Põhjendused ning argumendid	1. Nõuete seadmise eesmärk on tagada ühtlasem noortevaldkonna teenuste (kõrgem) kvaliteet. Kvaliteetse ja turvalise projektipõhise noorsootöö pakkumiseks peavad olema selle elluviijal noorsootõtaja kompetentsid. 2. Laagrikasvataja osakutse võiks töörühma hinnangul olla sobilik laiemalt projektipõhiseks noorsootööks vajalike kompetentside tõendamiseks. Laagrikasvataja osakutse standardit tuleb täiendada, et laiendada kutsega töötavate töötajate profiili (sh vajadusel muuta selle nimetust). 3. Töörühm leidis, et keelekompetentsid on olulised, kuid vastavalt tegevusele võivad vajalikud keeleoskused erinevad olla - näiteks rahvusvaheliste noortevahetusel on oluline inglise keel, aga lõimumise eesmärgil korraldatud tegevusteks on oluline, et tegevustes osataks toetada noori nende enda emakeeles. Sellest lähtuvalt oleks vaja kutsestandardis keele nõudeid täpsustada.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

KOV ametnik

Kaasrahastatud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Kvalifikatsiooni- nõue	Kõrgharidus ja valdkonna/ valdkondade korraldamiseks vajalikud kompetentsid* *kompetentse defineerib ja hindab tööandja (KOV)
Lisatingimused ja nõuded, mis kehtivad, kuid on juba mujal täpsustatud	Nõudele kehtivad lisaks juba avaliku teenistuse seadusest § 14 ja § 15 tulenevad nõuded, mh teovõimelisus ning eesti keele oskus.
Kellele nõue kehtib?	Kehtib KOV ametnikele, kelle ametiülesannetes on noorsootöö, huvihariduse ja/või huvitegevuse korraldamine KOVis
Põhjendused ning argumendid	1. Nõuete seadmise eesmärk on tagada ühtlasem noortevaldkonna teenuste (kõrgem) kvaliteet. Kuna noorsootöö, huvihariduse ja huvitegevuse korraldamine on KOV ülesanne, on KOV ametnikel kvaliteedi arendamises võtmeroll. 2. Ettepanek võtab arvesse, et spetsiifilisemate nõuetega võib KOVidel osutada raskeks kvalifitseeritud töötajate leidmine. See variant pakub KOVidele vabadust ametikohti paindlikumalt täita. 3. Kutse või erialane tasemeharidus pole nõutud, kuna ametniku ülesanne ei ole reeglina otsekontaktis noortega tööd teha ning valdkonna kutsed ei kata ametnikule olulisi kompetentse. 4. Kõrghariduse omandamine annab olulised ülekantavad oskused, mis loovad eeldused edukalt ülesannete täitmiseks. 5. Nõuete jõustumisega kaasneb 4-aastane üleminekuperiood, et valdkond saaks muutusega kohaneda

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Noorteühingu juht

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Ettepanek:

Lua noorteühingutele turvalisusvoliniku roll, kes vastutab noorteühingus turvalisuse eest, ja kellel on laagrikasvataja osakutse tase 5.

Lisanõudena on igas tegevuses, mida tehakse alaealistele, olemas vähemalt üks täiskasvanud vastutaja. Lähtuda tuleks ka muudest vabatahtlike kaasamise ning noorteühingute juhtimise nõuetest.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Kuidas edasi?

- Töörühm jõuab ettepanekuni juuni lõpuks.
- Algavad koolitused kvalifikatsioonile vastamise toetamiseks.
- Infopesa - [Kvalifikatsioon | Haridus- ja Teadusministeerium](#)

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Kvalifikatsiooninõuete seadmisest noortevaldkonna töötajatele

*Airi Park
Haridus- ja Teadusministeerium,
noorte ja andepoliitika osakond,
töötajaskonna peaekspert
Airi.Park@hm.ee*

Märts 2025

